

Çocuk İstismarı: KAZA MI İSTİSMAR MI?

TANIM:

- Çocuk istismarı, “Çocuğun bakımından sorumlu olan erişkin bireylerin çocuğun fiziksel, gelişimsel ve psikososyal açıdan iyi olma halini olumsuz yönde etkileyen tutum ve davranışlarını” içermektedir.

Çocuk istismarı 4 temel grupta incelenmektedir.

- Fiziksel istismar
- Cinsel istismar
- Duygusal istismar
- İhmal

- istismar --- çocuğa karşı kötü tutum uygulanması
- ihmal --- bilinçli ya da bilinçsiz olarak çocuğa hak ettiği bakımın ve ilginin gösterilmemesi

Fiziksel İstismar:

- En yaygın rastlanılan ve belirlenmesi en kolay olan istismar tipidir. Bir tokattan çeşitli objelerin kullanımına uzanan cezalandırma yöntemlerini kapsamaktadır.
- "Fiziksel hasara neden olan kırıkların, yanıkların, kesiklerin ortaya çıkmasına yol açan istismar" olarak tanımlanabilir
- En sık rastlanılan şekil çocuğu dövme şeklindedir.



Fiziksel istismar uygulama şekline göre ise iki başlık altında incelenmektedir:

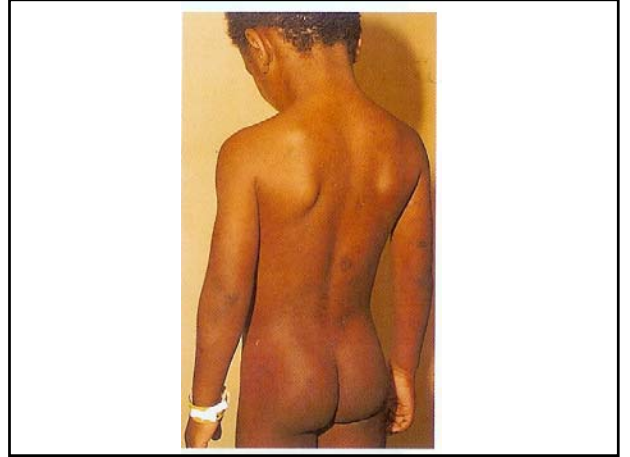
• ***Aletsiz Saldırılar:***

- Bunlar istismarın bir alet kullanılmaksızın çocukta oluşturduklar lezyonlardır.
- Tokat,
- yumruk,
- itip-kakma,
- tekme,
- sarsma ve çimdikleme gibi olayları içine alır.



Aletli Saldırılar:

- Bu tür saldırılar ise istismarın bir alet kullanılarak çocukta çeşitli lezyonların oluşturulduğu durumlardır. Kullanılan araçlar genellikle kemer, kayış, herhangi bir ev eşyası (telefon, tava, v.b.), hortum, sigara, ütü, sıcak su ve sıcak yiyeceklerdir



**Çocukta fiziksel istismar öykülerinde
oldukça sık rastlanılan ortak özelliklerden
bazıları şunlardır:**

- Tedaviye başvurmada izah edilmemiş gecikmeler,
- İlk gelişte verilen öykünün sonradan değiştirilmesi,
- Tek tek verilen ebeveyn öykülerindeki farklılık
- Çocuğun yaş ve gelişme durumu ile uyumsuz öyküsü
- Çocuğun kardeşinin suçlandığı yaralanmalar,
- Ebeveynde veya bakıcılarda düşmanca davranışlar

- Çocukların gelişim dönemlerine bakıldığında 4 aylık olmadan (hatta 6 ayına ulaşmadan) çocukların dönemedikleri, yuvarlanmadıkları dolayısıyla hareket edemedikleri bilinmektedir.
- Bebeklerin on aylık olmadan emeklemediği, yürümeye ise yaklaşık 1 yaşında başladığı görülmektedir.
- Genellikle çocukların 2 yaş civarında konuşmaya başladıkları gözlenmektedir.
- 3 yaşında 3 tekerlekli bisiklete binmeye başladıkları ve yaklaşık bu yaşta ancak merdivenleri tırmanma



- Çocuklar genellikle önlerinde olan şeyleri merak ederler ve öne doğru hareket ederler, o yüzden de çoğu kazaya bağlı yaralanmalar vücudun ön kısmında oluşur. Yaralanan spesifik bölgeler; alın, burun, çene, bilek, dirsekler ve deri ile kemiğin yakın temasta olduğu bölgelerdir.
- Kalçalar, genital bölge, abdomen, vücudun arka ve yan bölgeleri özellikle da yüzün yan kısımları sıklıkla istismarı düşündürür

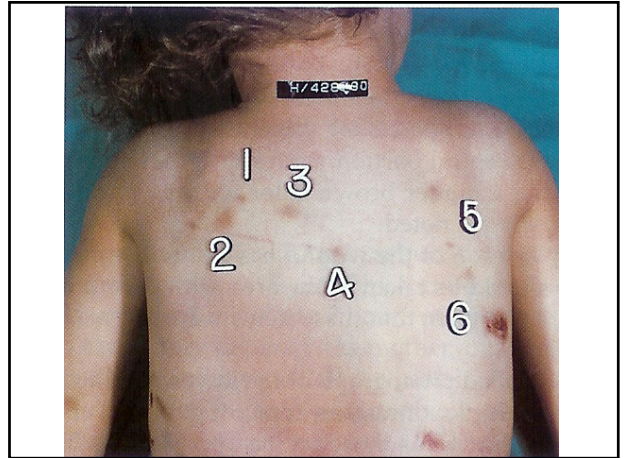
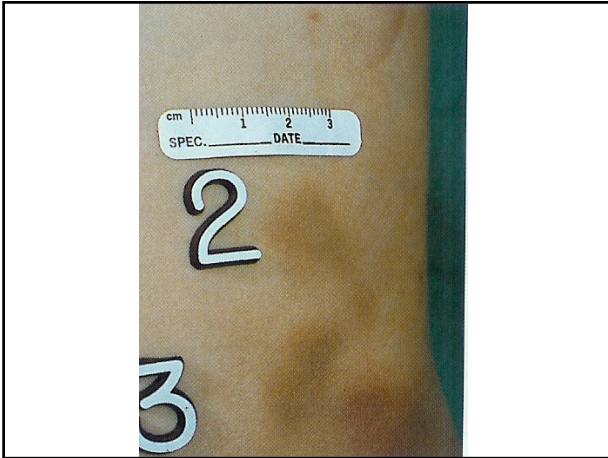
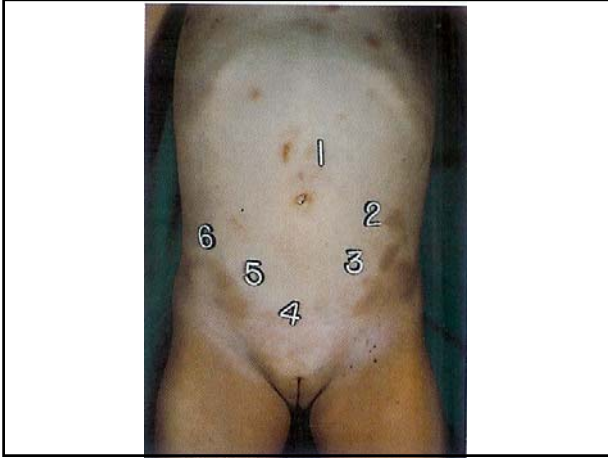
Nasıl tanınabilir:

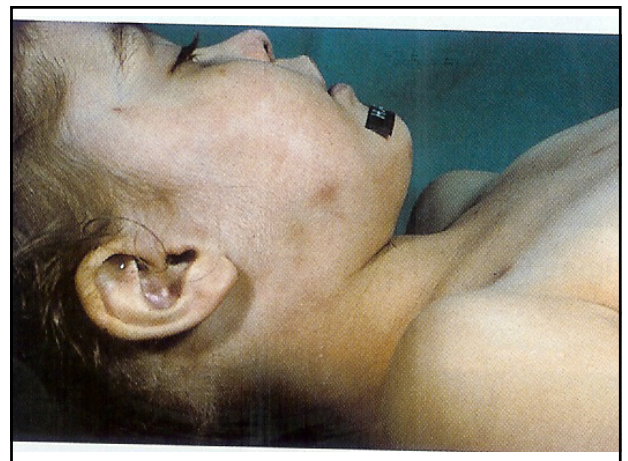
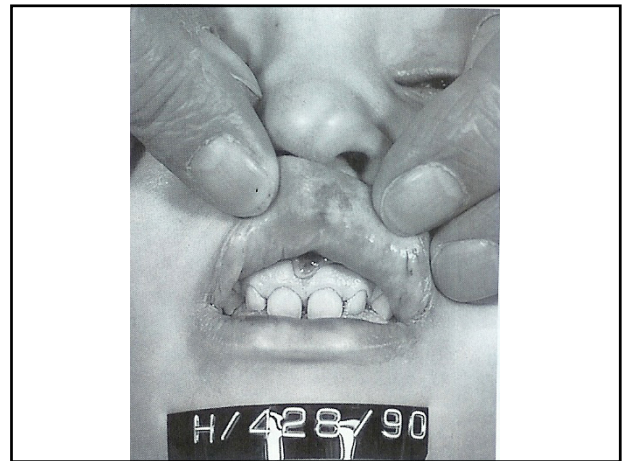
- Genellikle de istismar sonucu yaralanmış çocuk pediatri servisi yerine acil servise getirilmektedir
- Öykü ileri aşamalarda hukuki delil olarak ta kullanılabileceğinden çok önemlidir. Genellikle çocuk tek şahittir.

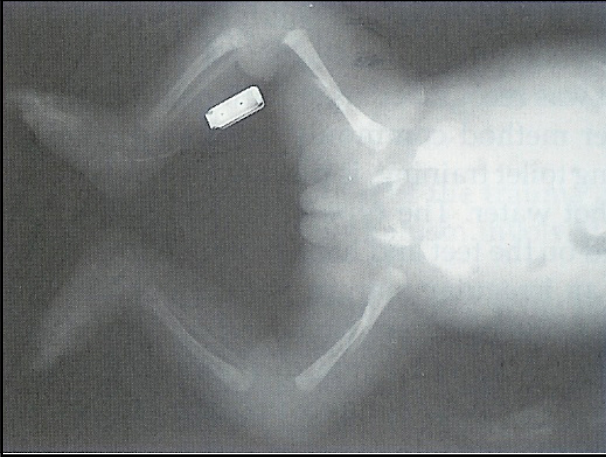
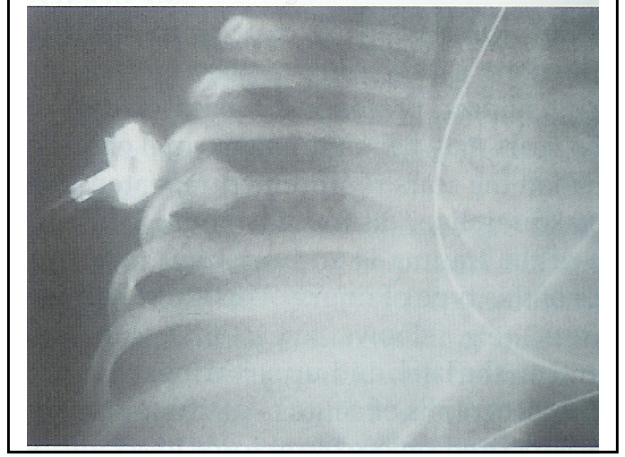
Fiziksel Bulgular:

- Tipik, cezalandırmayı gösteren bulguların olması (bacaklarda, sırtta ekimozların olması, genital alandaki ekimozların, altını ıslatan çocuklar cezalandırmaya işaret olarak değerlendirilir. Tüm bu bulgular istismarı düşündürmelidir. Farklı evrelerde iyileşen lezyonlar tekrarlayan istismarı gösteren en önemli bulgulardır.)
- Sigara yanıkları, ellerde ayaklarda sıcak su yanıkları, genital bölgede ve kalçalarda yanıklar.
- Karaciğer ve dalakta delinmeye (ruptür) yol açan karında (abdominal) travma

- Kafatası kırığı ile birlikte olan / olmayan kafa içi kanama (subdural hematom)
- Radyolojide kemikte lezyonların saptanması
- **Dudaklarda yırtıklarda 2 (iki) mekanizma söz konusu olabilir:**
 - Ağıza direkt bir yumruk atılabilir
 - Beslenme zamanı bakmakla yükümlü olan kişi sıcak kaşık ya da içeriği zorla ağzına dayayabilir
- İnsan ısırıkları







Anamnez (öykü)

- Çocuğu hastaneye getirmeden önce açıklanamayan gecikme
- Öykünün çelişkili olması
- Fiziksel bulgulara uymayan öykü
- Şüpheli travma öyküsünün birden fazla olması
- Ana babanın kazayı bir kardeşe veya yabancı şahıslara yüklemesi

- Çocuğun kendisine kazanın yüklenmesi
- Çocuğun hastane hastane gezdirilmesi
- Çocuğun ana babayı suçlaması
- Ana babanın çocukken istismara uğrama öyküsü
- Ana babanın çocuktan gerçekçi olmayan beklentilerinin olması

Kliniğe gelen olgular içinde şu özelliklerin birarada bulunması çocukta fizik istismar için patognomonik yani bu olayı düşündüren bulgulardır:

- Çocuk aşırı derecede hassas veya tam tersi duyarsızdır. Ağrılı uyarılara karşı fazla duyarlı değildir.
- Öyküde belirtilen süreden daha eski dönemde lezyonların oluştuğunu düşündüren bulgular vardır.
- Değişik türde yanık ve kesi lezyonlarının birlikte bulunması.
- Tek bir sebebe bağlı çok sayıda lezyonun bulunması (çok sayıda sigara yanığı gibi).
- Çeşitli şekillerde flaster veya sargıyla örtülmeye, saklanmaya çalışılan yaraların bulunması
- Bulunmaması gereken bölgelerde, dil, dudak ve frenulumda lezyonların bulunması

- Evdeki diğer kardeşlerin de zarar görmesinin engellenebilmesi bu olayların zamanında saptanabilmesine bağlıdır

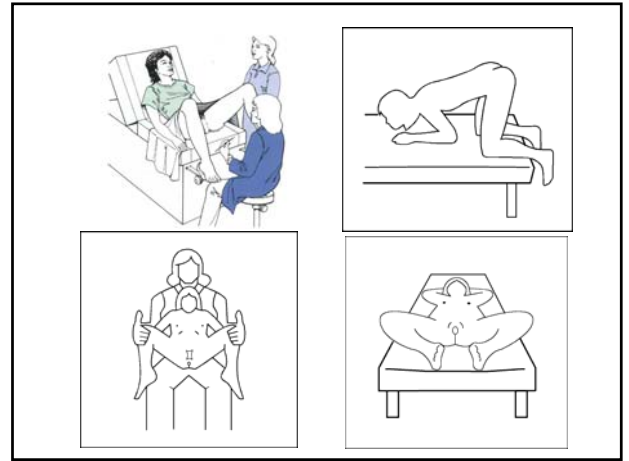
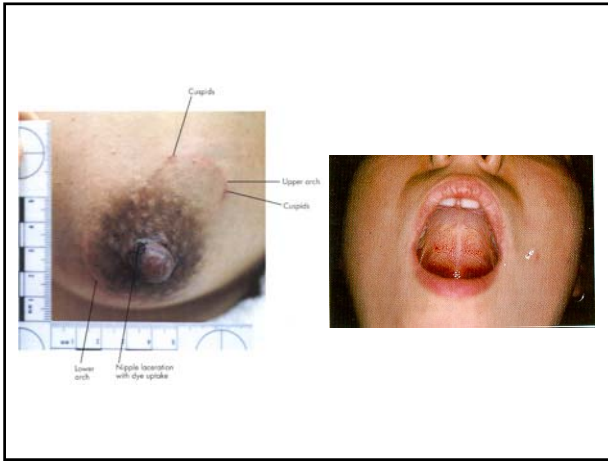
Çocuğa Uygulanan Cezalar

- Ülkemizde tedip hakkı olarak isimlendirilen ve ceza kanununda da yer alan madde döverek cezalandırmayı neredeyse haklı kılmaktadır. Buna göre anne-baba çocuğunu, usta çırağını ve öğretmen öğrencisini eğitmek ya da eski Türkçe’de söylendiği üzere tedip etmek için dövüyorlarsa o zaman bu normaldir, cezayı gerektiren bir durum söz konusu değildir

Cinsel İstismar

- Yaşı küçük olan bir çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel stimülasyon için kullanılmasıdır. Yani bir çocuğun bir yetişkin yada bir ergen tarafından cinsel doyum için kullanılmasıdır.
- Yetişkinlerin cinsel doyum için çocuğun para için fuhuş ve pornografiye yönltilmesini de cinsel istismar olarak tanımlayabiliriz.





- Teşhis çok güçtür. Çünkü, istismar genellikle gizli yapılır ve şahit yoktur.
- Sınırlı kelime dağarcığı olan çocuk olayı anlatamayabilir.
- Her şeye rağmen çocuktan alınan hikaye en güçlü delildir. Buna kesinlikle güvenilir.
- Çocukta gözlenen davranış bozuklukları ile bazı psikosomatik bozukluklar cinsel istismar şüphesi uyandırmalıdır.

Başlıca cinsel istismar tipleri şöyle sıralanabilir:

I) Temas İçermeyen Cinsel İstismar Türleri:

- Seksi konuşma*
- Teşhir*
- Voyerizm (Röntgencilik)*

II) Cinsel dokunma

III) Oral-genital seks:

- cunnilingus (ağız-vagina),*
- fellatio (ağız-penis) veya*
- analingus (ağız-anüs)*

IV) Interfemoral ilişki

V) Seksüel penetrasyon

- i. *Dijital Penetrasyon*
- ii. *Objelerle Penetrasyon*
- iii. *Anal İlişki*
- iv. *Genital İlişki*

VI) Cinsel sömürü